

Zaaknr. 863984
Kenmerk 863986

CONSULTATIERONDE REGIONAAL PLAN ENERGIESYSTEEM - WEST-BRABANT ENERGIE IN BALANS (VOORHEEN REGIONALE ENERGIESTRATEGIE, RES)

Behandelend ambtenaar: I. Adriaansen

Programmadirecteur: L. Nooteboom

Portefeuillehouder: J.P.M. de Beer

Ambtenaar aanwezig bij Programmadirectie, Managementteam of Programma-overleg: Nee

Doel van de notitie: Besluitvorming door algemeen bestuur over consultatieronde Regionaal Plan Energiesysteem – West-Brabant Energie in Balans.

Samenvatting: Het Regionaal Plan Energiesysteem (RPE) bouwt voort op de RES West-Brabant 1.0 en behoudt het doel om 2,2 TWh duurzame elektriciteit in 2030 op te wekken. Het richt zich op een integrale aanpak met aandacht voor elektriciteit, warmte, waterstof en groen gas, en versterkt het energiesysteem tegen kwetsbaarheden. Het waterschap speelt een belangrijke rol in energieopwekking, besparing, vergunningverlening en advisering met water & bodem als sturend principe. De consultatieronde biedt ruimte voor wensen en bedenkingen vanuit de algemene besturen van de waterschappen, gemeenteraden en gedeputeerde staten.

Advies:

1. Het algemeen bestuur maakt de volgende wensen en bedenkingen kenbaar bij het Regionaal Plan Energiesysteem – West-Brabant Energie in Balans:
 - Water en bodem sturend is niet vrijblijvend
Het waterschap heeft samen met de RES-organisatie water & bodem sturend een plek gegeven in het RPE. De uitdrukkelijke wens van het waterschap is dan ook om dit expliciet mee te nemen in de uitvoering in de gebiedsgerichte aanpak. Het waterschap is uiteraard bereid om hieraan deel te nemen en het principe verder uit te werken voor de verschillende gebieden.
 - Het waterschap gaat voor een circulaire samenleving
In het RPE valt op dat het duurzaam gebruik van grondstoffen één keer genoemd wordt in de leidende principes. Later komt het niet terug in de uitvoering. Wens van het waterschap is dan ook om hier meer invulling aan te geven in de vorm van een onderzoek en / of ambitie.



AGENDEREN VOOR:

- Portefeuillehouderoverleg 9 januari 2025
- Dagelijks bestuur 21 januari 2025
- Commissie Waterketen 5 februari 2025
- Algemeen bestuur 19 februari 2025
- Check financiële en juridische paragraaf 13 januari 2025

1. Bijlage(n) bij het besluit

1. Regionaal Plan Energie - West-Brabant Energie in Balans (866996)
2. Consultatieronde RPE WBEB (866997)

2. Achtergronddocument(en)

3. Projectenboek inspirerende voorbeelden (866998)
4. Straatgesprekken RES West-Brabant (867176)
5. Presentatie Ontwikkelingen Energie, waterschap Brabantse Delta (867164)



AANLEIDING/CONTEXT

Het Regionaal Plan Energiesysteem - West-Brabant Energie in Balans (hierna RPE) is een verbreding en verdieping op de RES West-Brabant 1.0, vastgesteld door het algemeen bestuur op 21 maart 2021. Waar de RES West-Brabant 1.0 vooral gericht was op duurzame elektriciteitsopwekking (zon en wind), maakt het RPE een ontwikkeling door naar een integrale aanpak van het energiesysteem. Het eerder gestelde doel uit de RES West-Brabant 1.0 om 2,2 TWh duurzame elektriciteit op te wekken in 2030 blijft gehandhaafd, maar wordt aangevuld met mogelijkheden voor andere energiedragers om het totale systeem in balans te houden en minder kwetsbaar te maken.

Het besluitvormingsproces van het RPE

Het besluitvormingsproces van het RPE bestaat uit twee fasen: de consultatieronde en de besluitvormingsronde.

Tijdens de consultatieronde krijgen gemeenteraden, algemene besturen van de waterschappen en gedeputeerde staten de gelegenheid om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken. De RES-organisatie stelt hiervoor duidelijke deadlines en vraagt soms enige flexibiliteit van de betrokken bestuurslagen. De planning van het totale proces is schematisch weergegeven in de bijlage **"Consultatieronde RPE WBEB"**. Deze adviesnota maakt onderdeel uit van deze consultatieronde.

Als het algemeen bestuur op 19 februari 2025 een positief besluit neemt, stuurt het waterschap de verzamelde wensen en bedenkingen door naar de RES-organisatie. Op basis hiervan maakt de RES-organisatie voorstellen voor aanpassingen in het definitieve RPE. Vervolgens wordt dit document voorgelegd voor de definitieve besluitvorming bij gemeenten, waterschappen en de provincie.

BEOOGD EFFECT

Het energiesysteem piept en kraakt. Met het RPE zet de regio in op een robuust en toekomstbestendig regionaal energiesysteem met aandacht voor elektriciteit, warmte, waterstof en groen gas. Het grotere doel is een duurzaam systeem dat in balans is en veerkrachtig tegen kwetsbaarheden.

ARGUMENTEN

1.1. Het RPE biedt de noodzakelijke keuzes en richting voor de ontwikkeling van een toekomstbestendig energiesysteem.

Om voorbereid te zijn op de toekomst als het gaat om het regionaal energiesysteem is het belangrijk om nu bestuurlijke keuzes te maken of richting te kiezen. In het RPE staan daarom zeven bestuurlijke keuzes die belangrijk zijn voor het regionaal energiesysteem van de toekomst. Sommige keuzes zijn inhoudelijk, andere procesmatig. Om te komen tot de bestuurlijke keuzes heeft de regio gekeken naar publieke belangen en leidende principes. Publieke belangen hebben een maatschappelijke focus, terwijl leidende principes richtlijnen of uitgangspunten zijn voor hoe bestuurders handelen of besluiten nemen.

1.2. Het waterschap heeft een rol en verantwoordelijkheden in het RPE

Het waterschap is een belangrijke partner in het RPE. Als grootverbruiker binnen de waterketen richt het waterschap zich op energieopwekking, energiebesparing en het benutten van een RWZI als onderdeel van een energiehub. Daarnaast is het waterschap als bronhouder van aquathermie en producent van biogas een belangrijke partner in de (lokale) warmtetransitie. Naast het zijn van een ondernemende overheid, is het waterschap ook een normerende overheid. Energieprojecten vereisen ruimtelijke afwegingen, waarbij het waterschap adviseert vanuit het principe van water &



bodem sturend en verleent het vergunningen bij projecten. Kijkend naar het RPE geeft het waterschap wensen en bedenkingen mee op de volgende onderwerpen:

- *Water & bodem sturend is niet vrijblijvend*
Het waterschap heeft samen met de RES-organisatie water & bodem sturend een plek gegeven in het RPE. De uitdrukkelijke wens van het waterschap is dan ook om dit expliciet mee te nemen in de uitvoering in de gebiedsgerichte aanpak. Het waterschap is uiteraard bereid om hieraan deel te nemen en verder uit te werken voor de verschillende gebieden.
- *Het waterschap gaat voor een circulaire samenleving*
In het RPE valt op dat het duurzaam gebruik van grondstoffen één keer genoemd wordt in de leidende principes. Later komt het niet terug in de uitvoering. Wens van het waterschap is dan ook om hier meer invulling aan te geven in de vorm van een onderzoek en / of ambitie.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

1.1 De consultatieronde in de regio West-Brabant kan resulteren in conflicterende belangen

Zowel gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van de waterschappen krijgen de mogelijkheid om wensen en bedenkingen mee te geven aan de RES-organisatie. Hier kunnen conflicterende belangen in voorkomen. De RES-organisatie zal hier dan met een voorstel komen voor het definitieve RPE.

FINANCIËLE DEKKING

Er zijn geen extra financiële consequenties. De kosten voor het opstellen van het RPE zijn proceskosten en zijn opgenomen in de lopende begrotingen van de RES West-Brabant.

UITVOERING

Een belangrijk onderdeel van de uitvoering is de gebiedsaanpak, niet voor niets ook één van de bestuurlijke keuzes. Daarnaast gaat de RES-organisatie in 2025 aan de slag met het uitvoeringsprogramma. Dit document moet eind 2026 klaar zijn en stellen de colleges, dagelijks besturen en gedeputeerde staten vast.

COMMUNICATIE

Voor het opstellen van het RPE is een uitgebreid participatietraject doorlopen waarbij op verschillende manieren in gesprek is gegaan met inwoners en stakeholders uit de regio. Een uniek onderdeel hiervan was het burgerforum, waarbij door loting geselecteerde inwoners vijf keer bijeenkwamen om mee te denken over grootschalige energieopwekking. Daarnaast is er een 'tour' door West-Brabant gegaan om op een laagdrempelige manier met verschillende groepen inwoners (ongeveer 400) te spreken over thema's als rechtvaardigheid, betaalbaarheid en solidariteit in de energietransitie. De RES-organisatie organiseerde ook een grote stakeholderbijeenkomst uit verschillende sectoren en een EnergieDag met als thema 'Beter in balans'. Voor continue afstemming, is een klankbordgroep actief die vier tot zes keer per jaar bijeenkomt. De Klankbordgroep bestaat uit een diverse groep deelnemers, waaronder bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties zoals onderwijsinstellingen en woningcorporaties. Om een breed publiek te bereiken, wordt gebruikgemaakt van de website RES West-Brabant, webinars, podcasts en LinkedIn.



RELATIE MET BELEIDSVELDEN

Winnend Samenwerken in Brabant

Waterschappen De Dommel en Aa en Maas zijn niet gelegen in de regio West-Brabant. Integraal is er wel afstemming met deze waterschappen over de RESsen en inbreng van de waterschappen in de Brabantse regio's. Waterschap Brabantse Delta vertegenwoordigt ambtelijk en bestuurlijk ook het vierde Brabantse waterschap: waterschap Rivierenland. Gemeente Altena ligt namelijk in het gebied van Rivierenland en valt binnen de RES West-Brabant.

Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De energietransitie in onderdeel van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.